Uradni list
Evropske unije

SL
Serija C

C/2024/7210

10.12.2024

P10_TA(2024)0007

Nasprotovanje izvedbenemu aktu: mejne vrednosti ostankov za ciprokonazol

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 18. septembra 2024 o osnutku uredbe Komisije o spremembi prilog II in III k Uredbi Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 396/2005 glede mejnih vrednosti ostankov za ciprokonazol in spirodiklofen v ali na nekaterih proizvodih (D091952/05 – 2024/2759(RPS))

(C/2024/7210)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju Uredbe Komisije o spremembi prilog II in III k Uredbi Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 396/2005 Evropskega parlamenta in Sveta glede mejnih vrednosti ostankov za ciprokonazol in spirodiklofen v ali na nekaterih proizvodih (D091952/05),

— ob upoštevanju Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 396/2005 z dne 23. februarja 2005 o mejnih vrednostih ostankov pesticidov v ali na hrani in krmi rastlinskega in živalskega izvora ter o spremembi Direktive Sveta 91/414/EGS ([1]) ter zlasti člena 14(1), točka (a), in člena 49(2) Uredbe,

— ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 1107/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o dajanju fitofarmacevtskih sredstev v promet in razveljavitvi direktiv Sveta 79/117/EGS in 91/414/EGS ([2]) ter zlasti člena 4(1) in člena 4(2), prvi pododstavek, točka (a), ter točke 3.6.4 Priloge II,

— ob upoštevanju Uredbe (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane ([3]), ter zlasti člena 5(1) Uredbe,

— ob upoštevanju členov 11, 13, 168 in 191 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),

— ob upoštevanju obrazloženega mnenja, ki ga je Evropska agencija za varnost hrane (EFSA) sprejela 19. februarja 2021 in je bilo objavljeno 22. marca 2021 ([4]),

— ob upoštevanju sklepa o strokovnem pregledu pesticidov, ki ga je agencija EFSA odobrila 8. novembra 2010 in je bil objavljen 25. novembra 2010 ([5]),

— ob upoštevanju mnenja, ki ga je 11. septembra 2015 ([6]) sprejel Odbor za oceno tveganja pri Evropski agenciji za kemikalije (ECHA),

— ob upoštevanju člena 5a(3), točka (b), in člena 5a(5) Sklepa Sveta 1999/468/ES z dne 28. junija 1999 o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil ([7]),

— ob upoštevanju člena 115(2), (3) in (4)(c) Poslovnika,

([1]) UL L 70, 16.3.2005, str. 1.
([2]) UL L 309, 24.11.2009, str. 1.
([3]) UL L 31, 1.2.2002, str. 1.
([4]) Obrazloženo mnenje agencije EFSA o pregledu veljavnih mejnih vrednosti ostankov za ciprokonazol v skladu s členom 12 Uredbe (ES) št. 396/2005, strokovno glasilo EFSA 2021;19(3):e06483, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2021.6483.
([5]) Sklep agencije EFSA o strokovnem pregledu ocene tveganja pesticidov z aktivno snovjo ciprokonazol, strokovno glasilo EFSA 2010;8(11):1897, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2010.1897.
([6]) Mnenje Odbora za oceno tveganja o predlogu za usklajeno razvrščanje in označevanje ciprokonazola (ISO) na ravni EU; (2RS,3RS;2RS,3SR)-2-(4-chlorophenyl)-3-cyclopr opyl-1-(1H-1,2,4-triazol-1-yl)butan-2-ol, https://echa.europa.eu/documents/10162/6d98baeb-24aa-a683-28ec-d8adabee5461.
([7]) UL L 184, 17.7.1999, str. 23.

— ob upoštevanju predloga resolucije Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane,

A. ker je bila ena od glavnih zahtev na protestih kmetov, ki so potekali v prvi polovici leta 2024, poštena in enaka obravnava proizvodov, uvoženih iz tretjih držav, saj bi zanje morali veljati enaki standardi kot za proizvode, proizvedene v Uniji;

B. ker bi sprejetje osnutka uredbe Komisije pomenilo, da bi se smeli v Unijo uvažati proizvodi, ki niso v skladu s standardi, ki jih morajo upoštevati kmetje v EU;

C. ker bi bili kmetje v Uniji zaradi tega v slabšem konkurenčnem položaju;

D. ker je ciprokonazol fungicid iz razreda azolov, ki se uporablja predvsem za žitarice, kavo, sladkorno peso, jabolka in grozdje ter arašide;

E. ker je veljavnost odobritve aktivne snovi ciprokonazol potekla 31. maja 2021; ker je bila vloga za njeno obnovitev vložena septembra 2018, decembra 2018 pa je bila umaknjena; ker so bile vse registracije fitofarmacevtskih sredstev, ki vsebujejo ciprokonazol, razveljavljene;

F. ker je ciprokonazol v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ([8]) razvrščen kot strupen za razmnoževanje kategorije 1B, strupen pri zaužitju (acute tox. 3), strupen za jetra (STOT RE 2), zelo strupen za vodne organizme (aquatic acute 1) in zelo strupen za vodne organizme z dolgotrajnimi učinki (aquatic chronic 1) ([9]);

G. ker ciprokonazol spada v triazolno skupino zaviralcev ergosterola in biosinteze ter lahko povzroči endokrine motnje ([10]); ker EFSA njegovega potenciala za povzročanje endokrinih motenj ni ocenila v skladu z znanstvenimi merili za ugotavljanje lastnosti endokrinih motilcev iz Uredbe Komisije (EU) 2018/605 ([11]), ki se uporablja od 10. novembra 2018; ker se motnje endokrinega sistema pogosto pojavljajo pri nizkih odmerkih, snovi, ki povzročajo endokrine motnje, pa pogosto nimajo varne mejne vrednosti ([12]);

H. ker je v vse več publikacijah poudarjeno, da so azolni fungicidi pomemben vir vse večje okoljske odpornosti na Aspergillus spp ([13]); ker je Komisija od EFSA zahtevala, naj oceni vpliv uporabe azolnih fungicidov – razen kot zdravila za uporabo v humani medicini – na razvoj Aspergillus spp., odpornih proti azolom; ker zahtevano znanstveno poročilo še ni objavljeno in bo najverjetneje dokončano šele decembra 2024 ([14]);

I. ker je zato v skladu s členom 17 Uredbe (ES) št. 396/2005, v skladu s katerim Komisija črta mejne vrednosti ostankov (MRL), ki so določene v prilogah II in III k navedeni uredbi, primerno brez mnenja EFSA črtati dosedanje MRL, ki so določene za ciprokonazol v Prilogi II k uredbi, in sprejeti privzete vrednosti 0,01 mg/kg ali ustrezne meje določljivosti za aktivno snov, če je bila njena odobritev preklicana;

J. ker pa Komisija v svojem osnutku uredbe predlaga, da se MRL za veliko količino proizvodov (žita, semena, meso, jetra in ledvice) ohranijo nad ustrezno mejo določanja ali privzeto vrednostjo MRL 0,01 mg/kg na podlagi MRL, ki jih je določila Komisija za Codex Alimentarius (CXL);

([8]) Uredba (ES) št. 1272/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o razvrščanju, označevanju in pakiranju snovi ter zmesi, o spremembi in razveljavitvi direktiv 67/548/EGS in 1999/45/ES ter spremembi Uredbe (ES) št. 1907/2006 (UL L 353, 31.12.2008, str. 1).

([9]) https://www.echa.europa.eu/substance-information/-/substanceinfo/100.130.443

([10]) Sklep EFSA o strokovnem pregledu o pesticidih z dne 8. novembra 2010; Draskau, M.K., in Svingen, T., „Azole Fungicides and Their Endocrine Disrupting Properties: Perspectives on Sex Hormone-Dependent Reproductive Development“, Frontiers in Toxicology 2022, 4:883254, https://doi.org/10.3389/ftox.2022.883254.

([11]) Uredba Komisije (EU) 2018/605 z dne 19. aprila 2018 o spremembi Priloge II k Uredbi (ES) št. 1107/2009 z določitvijo znanstvenih meril za ugotavljanje lastnosti endokrinih motilcev (UL L 101, 20.4.2018, str. 33).

([12]) Znanstveno poročilo agencije EFSA o delovni skupini za endokrine aktivne snovi, strokovno glasilo EFSA 2010;8(11):1932, https://doi.org/10.2903/j.efsa.2010.1932.

([13]) Zhang, J., Jimenez, L.L., Snelders, E., Debets, A.J.M., Rietveld, A.G., Zwaan, B.J., Verweij, P.E., Schoustra, S.E., „Dynamics of *Aspergillus fumigatus* in Azole Fungicide-Containing Plant Waste in the Netherlands (2016-2017)“, Applied and Environmental Microbiology 2021, 87:e02295-20, https://doi.org/10.1128/AEM.02295-20; danski odbor za okolje in prehrano o odpornosti proti azolom, https://www.ft.dk/samling/20181/almdel/MOF/bilag/407/2016336.pdf; Snelders, E., Camps, S.M.T., Karawajczyk, A., Schaftenaar, G., Kema, G.H.J., van der Lee, H.A., et al., „Triazole Fungicides Can Induce Cross-Resistance to Medical Triazoles in *Aspergillus fumigatus*“. PLoS ONE 2012, 7(3): e31801. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0031801.

([14]) https://open.efsa.europa.eu/question/EFSA-Q-2022-00040

K. ker Komisija predlaga, da se mejne vrednosti ostankov določijo na ravni CXL za grah (brez strokov), fižol, grah, ječmen, ajdo in druga neprava žita, koruzo, navadno proso proso, oves, rž, pšenico, kavna zrna in koren sladkorne pese, mišičevje in maščobo prašičev, govedo, ovce, koze in konje ter mišičevje, maščevje in jetra perutnine, kravje, ovčje, kozje in konjsko mleko ter ptičja jajca; ker to pomeni, da bi se MRL za jetra in ledvice prašičev, goveda, ovac, koz in konj ohranile na obstoječi ravni 0,5 mg/kg, za semena oljne ogrščice na 0,4 mg/kg in sojo na 0,07 mg/kg; ker so za vse druge proizvode, za katere ni CXL ali uvoznih toleranc, MRL znižane na meje določljivosti za posamezne proizvode, ki se gibljejo med 0,01 in 0,05 mg/kg;

L. ker je Komisija leta 2024 znižala mejne vrednosti ostankov za tiakloprid, aktivno snov, ki je razvrščena kot strupena za razmnoževanje skupine 1B, na ustrezno mejo določljivosti z utemeljitvijo, da je do zaključka te dodatne ocene tveganja [o endokrinih učinkih] EFSA in glede na razpoložljive ustrezne informacije v zvezi s potencialno škodljivimi učinki na zdravje ljudi primerno začasno znižati mejne vrednosti ostankov ... [za navedene proizvode] ([15]);

M. ker je v uvodni izjavi 5 Uredbe (ES) št. 396/2005 določeno, da ostanki ne smejo biti prisotni na ravneh, ki predstavljajo nesprejemljivo tveganje za ljudi in, če je to primerno, za živali;

N. ker člen 4(2), prvi pododstavek, točka (a), Uredbe (ES) št. 1107/2009 določa, da ostanki fitofarmacevtskih sredstev ne smejo imeti škodljivega vpliva na zdravje ljudi, vključno z ranljivimi skupinami, ali zdravje živali, ob upoštevanju znanih kumulativnih in sinergijskih učinkov; ker je v točki 3.6.4 Priloge II k navedeni uredbi določeno, da se aktivna snov, ki je v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008 razvrščena kot strupena za razmnoževanje v kategoriji 1A ali 1B, ne odobri, razen če „ostanki zadevne aktivne snovi [...] v hrani ali krmi ne presegajo privzete vrednosti v skladu s točko (b) člena 18(1) Uredbe (ES) št. 396/2005“; ker člen 18(1), točka (b), Uredbe (ES) št. 396/2005 določa privzeto vrednost 0,01 mg/kg;

O. ker člen 3(2), točka (g), Uredbe (ES) št. 396/2005 določa, da je uvozna toleranca MRL, določena za uvožen proizvod, kadar „uporaba aktivne snovi v fitofarmacevtskem proizvodu na določenem proizvodu ni dovoljena v Skupnosti iz razlogov razen javnega zdravja za specifičen proizvod in specifično uporabo“; ker ciprokonazol ne izpolnjuje teh meril, saj je bil prepovedan iz zdravstvenih razlogov, ker je razvrščen kot strupen za razmnoževanje v kategoriji 1B;

P. ker člen 5(1) Uredbe (ES) št. 178/2002 določa, da si živilska zakonodaja prizadeva za doseganje enega ali več splošnih ciljev visoke ravni varovanja življenja in zdravja ljudi in varstva interesov potrošnika, vključno s poštenimi praksami v trgovini z živili ob upoštevanju, kadar je to primerno, varovanja zdravja in dobrobiti živali, zdravja rastlin in okolja;

Q. ker je Komisija v svojem sporočilu z dne 20. maja 2020 z naslovom Strategija „od vil do vilic“ za pravičen, zdrav in okolju prijazen prehranski sistem ([16]) oznanila, da bo „[...] EU [...] podprla svetovni prehod na trajnostne agroživilske sisteme v skladu s cilji te strategije in cilji trajnostnega razvoja“ in da „[...] EU lahko s to strategijo [...] prevzame ključno vlogo pri določanju svetovnih standardov“; ker je Komisija v strategiji izrecno navedla, da so za bolj trajnosten prehranski sistem EU potrebne tudi vse bolj trajnostne prakse naših trgovinskih partnerjev. Da bi spodbudila postopen prehod na uporabo varnejših fitofarmacevtskih sredstev, bo EU v skladu s pravili STO in po oceni tveganja razmislila o reviziji uvoznih toleranc za snovi, ki izpolnjujejo „merila za izključitev“ in pomenijo veliko tveganje za zdravje ljudi“;

R. ker praksa določanja visokih mejnih vrednosti ostankov spodbuja dvojne standarde med kmeti Unije in tistimi v tretjih državah, saj lahko kmetje, ki niso iz Unije, še naprej proizvajajo živila z uporabo ciprokonazola ter jih izvažajo v Unijo, zaradi česar so tukajšnji kmetje v slabšem konkurenčnem položaju; ker po drugi strani uporaba tega pesticida tudi v državah proizvajalkah ogroža zdravje delavcev v kmetijstvu, splošnega prebivalstva in okolja;

S. ker člen 191(2) PDEU določa previdnostno načelo kot eno od temeljnih načel Unije;

T. ker mora Komisija varovati okolje in evropske državljane na podlagi razpoložljivih znanstvenih podatkov, pri čemer mora uporabiti obveznosti in pravne možnosti, ki jih določata uredbi (ES) št. 396/2005 in (ES) št. 178/2002, da bi zagotovili visoko raven varovanja zdravja ljudi in živali ter okolja;

([15]) https://ec.europa.eu/transparency/comitology-register/screen/documents/089880/5/consult?lang=en
([16]) COM(2020)0381.

U. ker predlagane mejne vrednosti ostankov ne varujejo zdravja državljanov v Evropi in so zato v nasprotju z uredbama (ES) št. 396/2005 in (ES) št. 178/2002;

V. ker se MRL ne bi smele določati za aktivne snovi, ki zaradi zdravstvenih pomislekov v Uniji niso odobrene; ker se zato CXL, ki presegajo ustrezno mejo določljivosti ali privzeto vrednost 0,01 mg/kg, ne bi smele šteti za varne za potrošnike, saj je ciprokonazol razvrščen kot strupen za razmnoževanje kategorije 1B;

W. ker je treba pri določanju MRL upoštevati kumulativne in sinergijske učinke in je nadvse pomembno čim prej pospešiti razvoj ustreznih metod za to oceno;

1. nasprotuje sprejetju osnutka uredbe Komisije;

2. meni, da osnutek uredbe Komisije ni združljiv niti s ciljem in vsebino uredb (ES) št. 396/2005 in (ES) št. 178/2002 niti z Uredbo (ES) št. 1107/2009, vključno s točko 3.6.4 njene Priloge II;

3. poziva Komisijo, naj uporabi previdnostno načelo, umakne osnutek uredbe in odboru predloži novega;

4. poziva Komisijo, naj odboru predloži nov osnutek uredbe o znižanju vseh mejnih vrednosti ostankov za ciprokonazol mejo določljivosti ali privzeto vrednost 0,01 mg/kg za vse uporabe ter naj zavrne vse vloge za uvozne tolerance;

5. je seznanjen, da agencija EFSA pripravlja metode za oceno kumulativnih tveganj, a tudi dodaja, da so kumulativni učinki pesticidov in njihovih ostankov znani že desetletja; zato agencijo in Komisijo poziva, naj to problematiko nujno obravnavata;

6. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic.